

Complexnummer: 522273

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Leuehavenbrugcomplex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

522274, 522275

Woonplaats

Dordrecht

Gemeente

Dordrecht

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Dordrecht, Over Voorstraathaven, Lange Gelderseka

Complexomschrijving

Inleiding

Complex de Leuebrug werd in 1937 gebouwd in opdracht van de Dienst Gemeentewerken Dordrecht en omvat een vaste VERKEERSBRUG van het type boogbrug en een BRUGWACHERSHUISJE. Al in 1284 lag op deze plek over de Leuehaven de eerste van een reeks bruggen, de zogenaamde "Melckbrugge". De huidige brug verving de vorige omdat die te smal was geworden voor het autoverkeer.

Het geheel is ontworpen in een aan de Delftse School verwante traditionalistische stijl door de architect A.J. Argelo, die in dienst was van Gemeentewerken. Aan de architect H. van der Kloot Meijburg werden adviezen gevraagd over de vormgeving van het complex, omdat het op een karakteristiek punt in het oude stadsgezicht lag. De brugsculpturen zijn van de hand van de beeldhouwer Hildo Krop (1884-1970) en stellen de Middeleeuwse activiteiten ter plaatse voor.

Omschrijving

Het complex bestaat uit een verkeersbrug en een brugwachtershuisje. De boogbrug ligt op de overgang van de Leuehaven (die in verbinding staat met de Oude Maas) en de Voorstraathaven. De brug vormt de verbinding tussen de Prinsenstraat, Suikerstraat en Voorstraat aan de zuidzijde met de Lange Gelderseka, Korte Gelderseka en Pottenka

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De brug is geschikt voor verkeer en voetgangers. Het brugwachtershuisje staat aan de zuidwestkant van de brug, met de langsgevel parallel aan de Leuvehaven en met de achtergevel richting Oude Maas. Tussen Leuvehaven en het brugwachtershuisje bevindt zich een trap naar het water. De brugleuning is hier doorgetrokken in een kademuur. Ook langs de Pottenkade loopt de brugleuning verder door als muur langs het water.

Waardering

Het complex de Leuvebrug is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde: als gaaf en representatief voorbeeld uit het oeuvre van de Dordtse architect Argelo, verfraaid door het beeldhouwwerk van de beeldhouwer Hildo Krop en als voorbeeld van een brug met brugwachtershuisje uitgevoerd in een aan de Delftse school verwante traditionalistische stijl, een kenmerkende stroming in de Nederlandse architectuur.

Het brugcomplex de Leuvebrug is van algemeen belang vanwege de stedenbouwkundige waarde: gelegen op een beeldbepalende plaats tussen de Leuve- en de Voorstraathaven en vanwege de samenhang met de omliggende bebouwing.

Het brugcomplex de Leuvebrug is van algemeen belang vanwege de hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, het materiaalgebruik en de detaillering.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522274

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82978/177

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Dordrecht	Dordrecht	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Dordrecht	Over Voorstraathaven, Lange Geldersekafe

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Dordrecht	F			2820

*Omschrijving***

Inleiding

VERKEERSBRUG van het type boogbrug, in 1937 gebouwd in opdracht van de Dienst Gemeentewerken Dordrecht naar ontwerp van de Dordtse architect A.J. Argelo in een aan de Delftse School verwante traditionalistische stijl. De brug is verfraaid met vier brugsculpturen van de hand van Hildo Krop. De sculpturen refereren aan de Middeleeuwse activiteiten ter plekke; een melkmeisje vanwege de melkschepen die aan de Pottenkade aanlegden om te lossen, een geboiede gevangene vanwege de Vuilpoort waar misdadigers werden opgesloten, een houtpikker vanwege de houtvletterij nabij de Vuilpoort en een dronken man die verwijst naar de aanwezige horeca.

De brug ligt op de overgang van de Leuvehaven en de Voorstraathaven, binnen het beschermd stadsgezicht van Dordrecht.

Omschrijving

De in staand verband, in rode handvormsteen opgetrokken boogbrug met dito (kade-)muren is voorzien van gefrijnde hardstenen afdekplaten boven een rollaag. De brug heeft een met hardsteen geaccentueerde rondboogvormige overkluizing, die aangesmeerd is. Aan weerszijden van de overkluizing de massief uitgevoerde landhoofden, die bestaan uit risalerende rechthoekige kolommen met daaraan verbonden de kademuren. De kolommen hebben boven waterniveau driehoekige hardstenen schampstenen voor schepen.

Op de brug zijn de vier kolommen aan de wegzijde bekleed met hardstenen platen. In het midden aan de bovenzijde van de kolommen is het beeldhouwwerk in een rechthoekige omlijsting aangebracht. De kolom aan de Pottenkade heeft een afbeelding van een melkmeisje, de kolom nabij de Voorstraat een dronken man, de kolom bij het huisje een gevangene en de kolom ernaast een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

houtpikker.

Het muurwerk tussen de kolommen is verlaagd. Op deze muren is een ijzeren buisleuning op gekrulde steunen aangebracht. De kademuur langs de Pottenkade loopt vanaf de brug schuin af. Richting brugwachtershuisje is de bakstenen brugleuning eveneens doorgetrokken. Tussen deze kademuur en de muur van het brugwachtershuisje gaat een bakstenen trap naar beneden naar het water van de Leuvehaven.

Waardering

De brug is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als gaaf en representatief voorbeeld uit het oeuvre van de architect Argelo, verfraaid door het beeldhouwwerk van de beeldhouwer Hildo Krop en als voorbeeld van een brug uitgevoerd in een aan de Delftse School verwante traditionalistische stijl, een kenmerkende stroming in de Nederlandse architectuur.

De brug is van algemeen belang vanwege de stedenbouwkundige waarde: gelegen op een beeldbepalende plaats tussen de Leuve- en de Voorstraathaven en vanwege de samenhang met de omliggende bebouwing.

De brug is van algemeen belang vanwege de hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, het materiaalgebruik en de detaillering.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

Monumentnummer*: 522275

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82978/181

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Dordrecht	Dordrecht	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Dordrecht	E			1171

Omschrijving**

Inleiding

Het BRUGWACHERSHUISJE, onderdeel van het complex de Leuvebrug, werd in 1937 gebouwd in opdracht van de Dienst Gemeentewerken Dordrecht. Het ontwerp was van de Dordtse architect A.J. Argelo, in een aan de Delftse School verwante traditionalistische stijl. Het brugwachtershuisje was oorspronkelijk met de achterzijde tegen het huizenblok aan de Prinsenstraat vastgebouwd. Het huisje staat aan de zuidwestkant van de brug, langs de Leuvehaven, binnen het beschermd stadsgezicht van Dordrecht.

Omschrijving

Het éénlaags brugwachtershuisje is opgetrokken vanuit een vrijwel rechthoekige plattegrond, waarvan de achterzijde in een punt toeloopt. Het in rode handvormsteen opgetrokken huisje heeft een met rode Hollandse pannen gedekt zadeldak boven het rechthoekige gedeelte en twee driehoekige dakschilden boven de punt. Het dak heeft een houten gootlijst op klossen en een ijzeren schoorsteen met een ijzeren bekroning.

Het huisje heeft rechtgesloten houten vensters onder bakstenen strekken.

De voorgevel (oost) is een tuitgevel op bakstenen plint met vlechtingen in de top. In het midden de entree, bestaande uit een segmentboogvormige kraaldelendeur met daarin een venstertje met diefijzers. Aan weerszijden van de deur twee meerruitsvensters voorzien van luiken. Deur en luiken hebben hun originele gehengen. Het deurkozijn is voorzien van een recht ojiefprofiel.

Boven de deur hangt een houten luifel aan bewerkte smeedijzeren stangen. Hierboven een drieruitsbovenlicht en boven de luiken een vierkant raampje. In het midden van de tuitgevel een klein rechthoekig venstertje. De voorgevel is voorzien van siersmeedijzeren muurankers.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De zijgevel (noord) langs de Leuehaven is voorzien van twee vierruitsvensters. In de zijgevel (zuid) een kozijn met twee zesruits vensters en luiken, waarbij boven elk luik een tweeruitsbovenlicht met gekleurd glas is aangebracht. De achtergevel is blind.

Waardering

Het brugwachtershuisje is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als gaaf en representatief voorbeeld uit het oeuvre van de Dordtse architect Argelo en als voorbeeld van een brugwachtershuisje uitgevoerd in een aan de Delftse School verwante traditionalistische stijl, een kenmerkende stroming in de Nederlandse architectuur.

Het brugwachtershuisje is van algemeen belang vanwege de stedenbouwkundige waarde: vanwege de beeldbepalende ligging naast de Leuvebrug en Leuehaven.

Het brugwachtershuisje is van algemeen belang vanwege de hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, het materiaalgebruik en de detaillering en vanwege de functionele samenhang met de brug.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Brugwachterswoning(K)

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument